

RESUM SESSIÓ

1a reunió Grup de treball

Carta Europea del Turisme Sostenible al Parc Natural de l'Alt Pirineu

Sort, 14 de juny de 2021

Assistents

Marc Garriga Lujan, Parc Natural de l'Alt Pirineu
Armand Simon, Associació de cases de turisme rural del Pallars Sobirà
Iolanda Mas, tècnica de turisme de l'Ajuntament de Sort
Lluís Martínez, Mon Natura Pirineus
Marian Rius, Consorci Leader Pirineus Occidentals
Flòrida Dolcet, Associació d'empreses d'esports d'aventura del Pallars Sobirà
Joel Baró, tècnic AODL de la Comunitat de Municipis Cardosencs
Jordi Cots, tècnic de la Delegació Territorial del Govern a l'Alt Pirineu i Aran
Anna Vilà, Parc Natural de l'Alt Pirineu
Marta Cortina, Associació de Càmpings de Lleida
Montse Ballbé, Associació de Guies Intèrprets del Parc Natural de l'Alt Pirineu
Noemí Ruich, Consorci de Turisme de les Valls d'Àneu
Pepa Cecília, tècnica de turisme del Consell Comarcal de l'Alt Pirineu
Joan Ramírez Ruiz, Ajuntament de la Guingueta d'Àneu
Carles Rabaneda, Associació d'empreses d'esports d'aventura del Pallars Sobirà
Eva Tarragona, mOntanyanes (secretaria tècnica per l'elaboració de la Diagnosi d'acreditació de la CETS)

Ordre del dia

Presentació per part de Marc Garriga, director del Parc Natural de l'Alt Pirineu

- Què és la Carta Europea del Turisme Sostenible (CETS)
- Objectius de la CETS
- Contextualització de la CETS (espais actualment acreditats i fases en les que es troben)
- Fase I de la CETS: Definició de l'espai de treball; elaboració de documentació per presentar; espais de treball -grup de treball i fòrum permanent.
- Calendari i accions a desenvolupar per aconseguir l'acreditació de l'espai.
- Perspectives i repercussions un cop s'assoleix l'acreditació al finalitzar la fase I (es preveu assolir-la a finals de 2022 i el 2023 se seguiria treballant per l'acreditació d'empreses)
- Proposa d'organitzar un viatge tècnic a la Garrotxa per conèixer la seva experiència com a Parc pioner en obtenir l'acreditació de la CETS.

Intervencions

Es pregunta quin serà l'àmbit o el paraigües de la CETS, quins territoris inclourà i quins organismes en formarien part. (Es tracta en un punt posterior)

Es pregunta com es posa en relació aquest segell amb el segell Biosphere (SB), l'adhesió al qual s'ha impulsat des del Patronat de Turisme de les Terres de Lleida. S'explica que aquest segell és de rang menor. I que si s'obté l'acreditació de la CETS automàticament obtens l'SB (però cal demanar-lo). Passa el mateix amb el segell d'Ecoturisme de l'Agència Catalana de Turisme.

Possibles entitats a involucrar en el grup de treball:

Es pregunta als assistents quines entitats avui no presents consideren que haurien de formar part del grup de treball.

Aquestes són les entitats recollides:

Associació Gastronòmica La Xicoia

Consorci de Turisme Baix Pallars

Associació Productors APiA

Menja't l'Alt Urgell

Consorci de Pesca Alt Pallars

Col·lectiu de Taxistes

Xarxa de Museus de l'Alt Pirineu (IDAPA). Es menciona en aquest sentit que es troba a faltar entitats representatives del món cultural. Una possible entitat seria la Xarxa de Museus de l'Alt Pirineu impulsat des de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA).

Àmbit territorial

Des del Parc Natural es fa una proposta d'àmbit territorial a incloure en la sol·licitud d'acreditació. Entrarien tots els municipis del Pallars Sobirà, amb l'excepció d'Espot (que, estaria vinculat a una possible CETS del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici); els municipis del Parc Natural a l'Alt Urgell, i el municipi de la Seu d'Urgell. Es proposa, per la seva proximitat, incloure-hi també les Valls d'Aguilar, al tenir part del seu territori dins de l'espai Natura 2000 "Alt Pallars" que gestiona l'equip gestor del Parc Natural.

Intervencions en aquest sentit:

Es pregunta com es compagina que hi hagi una acreditació pel PNAP i PNAESM. I si estratègicament és més convenient anar conjuntament o per separat.

Des del PNAP s'explica que la previsió és que el PNAESM impulsi l'acreditació més endavant. Fer-ho conjuntament hauria pogut tenir interès, però no hi haurà problema en que hi hagi uns tempos diferenciats, de fet a l'Alt Empordà ha anat així, cada Parc ho ha impulsat en moment diferents i al final tot suma..

També s'explica que les empreses que tinguin una acreditació, si formen part dels dos àmbits, poden tenir les dos acreditacions simultàniament, com en el cas d'ela Seu d'Urgell si també s'adhereix a la CETS del Parc Natural del Cadí Moixeró, també iniciant-se.

Es pregunta si per les empreses aquesta acreditació tindrà algun cost. Es respon que les accions sí que tindran un cost, però no per les empreses. Tot i que es desconeix com es gestiona en altres indrets l'acreditació empresarial. Una empresa informa que en el cas del Parc del Garraf per exemple, la Diputació de Barcelona subvenciona una part dels costos d'acreditació. S'acorda preguntar a altres zones acreditades com es gestiona l'acreditació d'empreses.

Es pregunta si els municipis tenen l'obligació de participar en el pla d'accions. Des del Parc es respon que no, que a les accions s'hi arriba per consens i que la participació és voluntària.

Dinàmica

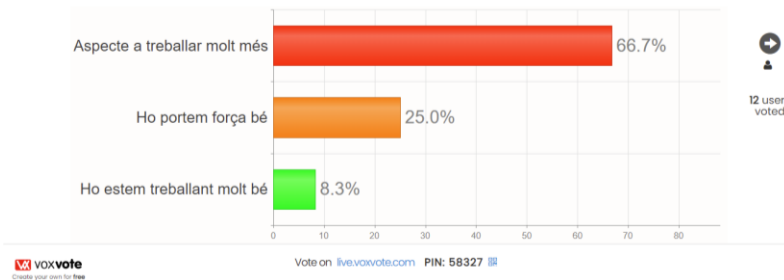
Es realitza una dinàmica per iniciar un debat sobre la situació actual de la zona a acreditar respecta als objectius que es marca des de la CETS. La dinàmica s'inicia amb votació en línia (en format semàfor) per valorar conjuntament en quins àmbits considerats com a "àmbits clau" per la CETS caldria treballar més intensament. Aquesta dinàmica ens permetrà obtenir una primera aproximació diagnòstica sobre nou de les temàtiques que han de marcar el full de ruta per a l'obtenció de l'acreditació.

Es sotmet a votació nou dels àmbits temàtics prioritaris (n'hi ha deu, però el desè fa referència a les accions comunicatives un cop ja s'ha obtingut la CETS). Per a cada un dels àmbits, els assistents han de valorar si creuen que és un aspecte que cal treballar molt més; si és un aspecte que es treballa però que caldria millorar; o si és un aspecte que s'aborda correctament. Cada persona ha de respondre tenint en compte la situació actual, des de la seva perspectiva laboral i en l'àmbit territorial del seu abast (municipal, comarcal, intercomarcal, subcomarcal, etc.)

Pregunta 1: Treballem perquè l'activitat turística no interfereixi amb la protecció del llegat natural i cultural?

1. Treballem perquè l'activitat turística no interfereixi amb la protecció del llegat natural i cultural

Aspectes que treballem bé:

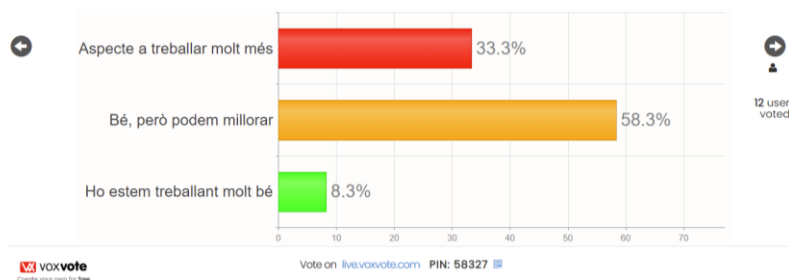
- Alguns assistents tenen la percepció que aquest aspecte s'està treballant força bé, amb els recursos dels que disposen.
- El territori compta amb eines que ja estan treballant sobre el tema: Parc Nacional, Parc Natural, Geoparc.

Aspectes que cal treballar:

- Fins ara no hi ha hagut conflicte entre el turisme i la població però l'any passat es va arribar al límit amb indrets emblemàtics amb fenòmens de massificació. Si segueix augmentant el nombre de visitants, la pressió sobre el territori durant l'estiu generarà conflicte. Som en un punt d'inflexió.

Pregunta 2: Incentivem que els visitants i empreses turístiques contribueixin amb la seva activitat a la preservació del territori?

2. Incentivem que els visitants i empreses turístiques contribueixin amb la seva activitat a la preservació del territori

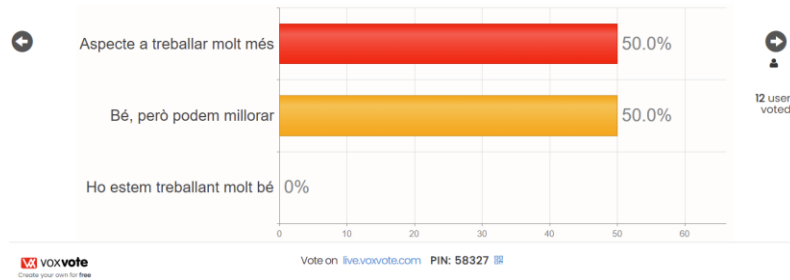

Aspectes que treballem bé:

- Que els visitants contractin serveis a les empreses turístiques del territori (allotjament, activitats,...) és garantia que aquests preservin el territori.
- Les empreses tenen clar que el seu èxit es basa/són dependents de l'entorn natural i que cal preservar-lo.

Pregunta 3: Hem tirat endavant accions per reduir la petjada de carboni, la contaminació i la generació de residus vinculats a l'activitat turística?

3. Hem tirat endavant accions per reduir la petjada de carboni, la contaminació i la generació de residus vinculats a l'activitat turística

Aspectes que treballem bé:

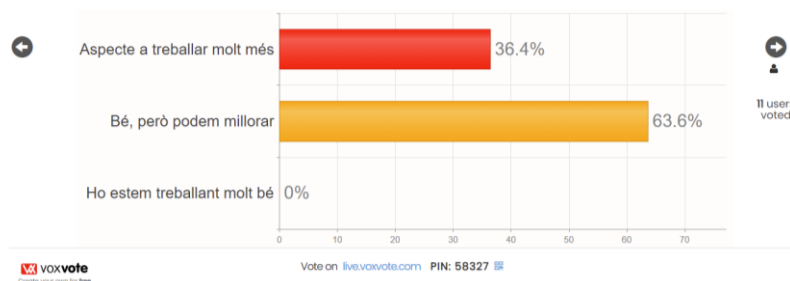
- Al Pallars Sobirà ha avançat molt amb el tema dels residus gràcies al sistema porta a porta en els pobles grans.
- Al Pallars Sobirà hi ha 135 nuclis petits que no tenen porta a porta, però fan compost i han millorat molt la gestió de residus.

Aspectes que cal treballar:

- El sistema porta a porta no funciona amb els turistes. Els punts de deixalles pels turistes es desborden.
- Les segones residències estan en terra de ningú. No són ni habitants ni turistes.
- Hi ha més de 500 HUTS al Pallars Sobirà que acullen molt gent. No sabem com gestionen els residus.

Pregunta 4: Proporcionem accessos de qualitat, tenim una bona oferta d'experiències ecoturístiques i infraestructures adequades per als visitants?

4. Proporcionem accessos de qualitat, tenim una bona oferta d'experiències ecoturístiques i infraestructures adequades per als visitants

Aspectes que cal treballar:

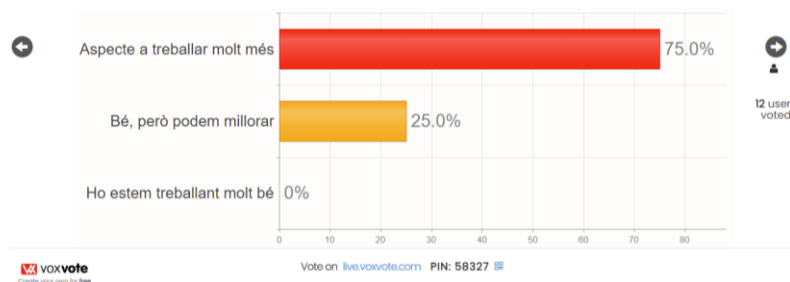
- No hi ha lavabos als punts d'accés al Parc Natural.

- Proporcionem pocs accessos i pocs sistemes d'accés diferent i això provoca que la gent es concentri en determinats llocs i els visitants tenen males experiències.
- La burocràcia de l'Administració i les postures massa conservacionistes no ajuden a fer millores en la seguretat i en la qualitat de les experiències dels visitants, per exemple en les activitats al riu.
- L'accessibilitat és un tema important per molts col·lectius de persones, tothom en algun moment de la vida té la mobilitat reduïda: famílies, gent gran,... no només les persones que van amb cadira de rodes.

Pregunta 5: Tenim una bona estratègia de comunicació dirigida als visitants i a les empreses promocionant el territori de forma responsable?

5. Tenim una bona estratègia de comunicació dirigida als visitants i a les empreses promocionant el territori de forma responsable

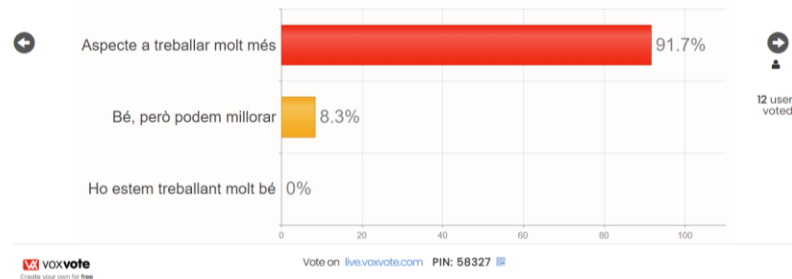

Aspectes que cal treballar:

- Es fa comunicació/promoció del territori però no s'incideix en temes d'ecoturisme i turisme responsable.
- Individualment cada ens o empresa sí que comunica però falta una estratègia de comunicació conjunta. Per exemple, a la Garrotxa tot el sector turístic té un discurs comú.

Pregunta 6: Assegurem la cohesió social en tot el referent a l'activitat turística i de protecció del territori (cooperació entre agents, minimitzant conflictes amb la població i fomentant la seva implicació)?

6. Assegurem la cohesió social en tot el referent a l'activitat turística i de protecció del territori (cooperació entre agents, minimitzant conflictes amb la població i fomentant la seva implicació)

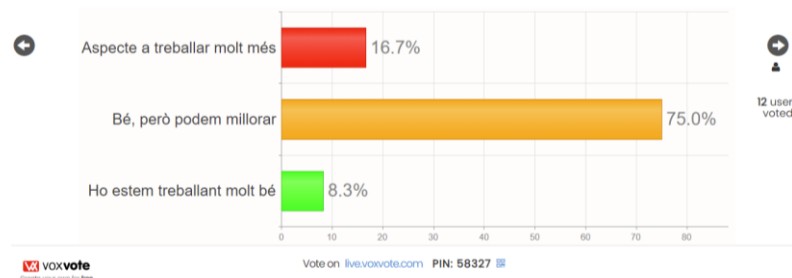

Aspectes que cal treballar:

- Es pot treballar més conjuntament, hi ha molt recorregut a fer.
- Cal garantir unes bones condicions laborals per les persones que treballen al sector turístic.
- Cal allargar la temporada turística per afavorir contractes laborals de tot l'any.

Pregunta 7: Enfortim l'economia local promovent el consum per part dels visitants dels productes i serveis locals?

7. Enfortim l'economia local promovent el consum per part dels visitants dels productes i serveis locals

Aspectes que treballem bé:

- Els productes gastronòmics locals serveixen de carta de presentació, són un valor local molt ben valorat.
- La pandèmia va afavorir l'associació dels productors i elaboradors del Parc.
- En totes les promocions que s'estan fent del territori, els productes i els productors hi són presents.

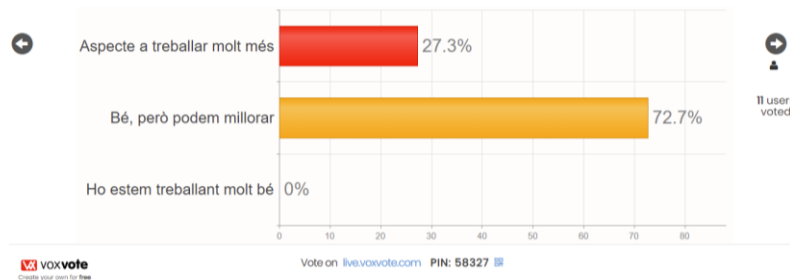
Aspectes que cal treballar:

- El sector de la restauració hauria d'estar més compromesa amb els productes locals. I en general, també tampoc s'aposta prou per alguns serveis locals (ex. guiatges)

Pregunta 8: Promovem la formació dels agents turístics i de les empreses en tots els aspectes referents al turisme sostenible i la gestió responsable de l'activitat turística?

8. Promovem la formació dels agents turístics i de les empreses en tots els aspectes referents al turisme sostenible i la gestió responsable de l'activitat turística

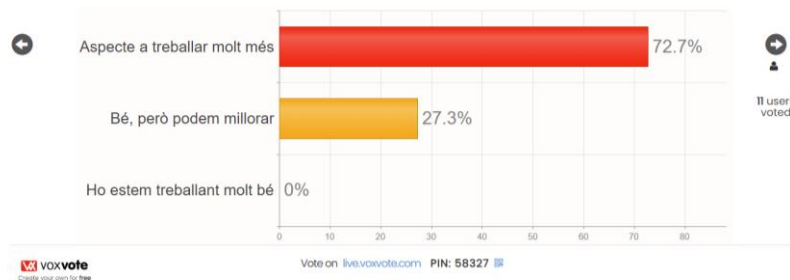

Aspectes que treballem bé:

- En els últims anys s'ha millorat molt en la formació de les persones vinculades en el sector turístic:
 - o El Parc ofereix formació sobre els valors del Parc Natural.
 - o S'han iniciat els mòduls a l'Institut de Sort.
 - o El Patronat de Lleida ofereix un volum molt important de formació.
 - o Les entitats de dinamització local, com el grup Leader, també n'ofereixen.

Pregunta 9: Monitoritzem i comptem amb mecanismes per obtenir dades sobre l'activitat turística, els visitants i el seu impacte (econòmic, ambiental, social, etc.)?

9. Monitoritzem i comptem amb mecanismes per obtenir dades sobre l'activitat turística, els visitants i el seu impacte (econòmic, ambiental, social, etc.)

Aspectes que treballem bé:

- Hi ha moltes administracions i ens que recullen dades:
 - o El Parc Natural i el Parc Nacional han incorporat el gestor estadístic
 - o INE
 - o IDESCAT
 - o Consell Comarcal Pallars Sobirà

Aspectes que cal treballar:

- En les estadístiques de l'IDESCAT les dades del territori queden englobades dins la marca "Pirineus" i no es poden analitzar les dades de la comarca només.
- Les dades que es recullen no estan disponibles perquè els organismes locals les puguin analitzar.
- Molts organismes demanen dades al sector hotel·ler: Diputació de Lleida, el Consorci de les Valls d'Àneu, INE, l'ACT, la Federació d'Hosteleria,...
- No es recull moltes dades: nivell socioeconòmic dels visitants, quina despesa fan al territori, etc.

Resum de les aportacions de la dinàmica

Els aspectes que, segons els assistents a la reunió presenten més deficiències i en els que caldria incidir més per assolir els objectius de la CETS són:

1. La cohesió territorial en relació a l'activitat turística i la protecció del territori. L'aspecte en el que s'ha fet més referència és en les condicions laborals de les persones que treballen al sector (sous i temporalitat).
2. L'estratègia de comunicació i la construcció i utilització d'un relat col·lectiu vinculat als valors de "responsabilitat" del territori proposat per la CETS. Es detecta sobretot la mancança d'aquest relat i estratègia col·lectiva.
3. La monitorització i obtenció de dades sobre activitat turística, visitants i impacte. Es detecta que s'obtenen dades però no sempre és fàcil accedir-hi i que hi ha una mancança en el recull i tractament de dades referents a l'impacte dels visitants.

Els aspectes en els que, segons els participants, s'està treballant millor farien referència a:

1. La promoció del consum de productes i serveis locals per part dels visitants. Es considera que és un dels principals actius del territori i es tenen molt presents, tot i que encara falta reforçar alguns aspectes (com l'ús de productes locals entre la restauració o la promoció per part dels establiments privats dels guies locals).

2. S'està oferint molta formació i de qualitat als agents turístics en els aspectes referents al turisme sostenible.
3. S'incentiva que els visitants i empreses turístiques contribueixin amb la seva activitat a la preservació del territori. Es considera que les empreses tenen molt present que l'entorn natural és un actiu imprescindible per la seva activitat i que cal preservar-lo.